

Titulli i projektit

Sipërfaqe të reja me Pemëtari në Dibër

Tipi i projektit

Zhvillim ekonomik

Vendndodhja e projektit

Zona Funksionale Dibër

Buxheti i paravlerësuar

350,000 Euro

Përshkrimi dhe analiza e problemit/eve

Zona e Dibërs është një zonë agrare, ku bujqësia dhe blektorja kanë rolin kryesor në punësimin e njerëzve. 58.6% e të punësuarve janë në këto sektorë. Dibra gjithashtu është kampione për cilësinë dhe prodhimin e frutave në Shqipëri, pasi pozicioni gjeografik, përbërja e tokës dhe tradita e banorëve të zonës në kultivimin e frutave e mundësojnë një gjë të tillë.

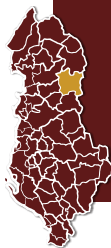
Aktualisht, megjithëse rreth 67-75% e sasisë në treg janë frutat e mollës, qershisë, kumbullës dhe arrorëve, sipërfaqja e mbjellë me frutikulturë është e vogël: rreth 10% e sipërfaqës së tokës së mbjellë. Norma e fitimit në ngastrat e mbjella me frutikulturë është e lartë, rreth 1,600,000 Lekë/ha, megjithatë, akoma banorët mbjellin më shumë sipërfaqe toke me foragjere dhe drithëra buke, që kanë një normë fitimi prej 40,000 lekë/ha. Këto kultura zënë rreth 82% të sipërfaqes së mbjellë (50% foragjere dhe 32% drithëra). Sipërfaqja e mbjellë me pemëtari mund të shtohet, pasi foragjeret, që janë baza për blektorinë, mund të jenë si kulturë shoqëruese e pemëtarisë. Megjithëse ka ekzistuar skema e subvencionit të qeverisë për të mbështetur fermerët për mbjelljen e tokës me pemëtari, akoma nuk është arritur të thyhet koncepti që pemëtaria të jetë sektori parësor i bujqësisë në Dibër. Fermerët në Dibër nuk kanë pasur kapacitetin financiar për krijimin e plantacioneve frutore, gjithashtu ato nuk kanë pasur as sigurinë për fidanët që shiten në treg. Përveçse me çmim të lartë, fidanëve nuk u dihet origjina dhe varieteti. Në shumë raste nuk kanë dalë fidanë të mirë dhe fermerët i kanë hequr, duke u shkuar dëm investimi. Gjithashtu, një problem tjetër është mungesa e njohurive për kulturat e reja vegjetative, për mbjelljen, mbarëshkrimin, ciklin e kujdesit dhe cilësinë e tokës që është e përshtatshme për secilën kulturë.

Mungesa e frymës së bashkëpunimit mes fermerëve ka qenë pengesë për ndarjen e njohurive, futjen e inovacioneve, përdorimin e mekanikës dhe në mosagregimin e normës së fitimit, si nga prodhimi, ashtu dhe nga skemat mbështetëse (subvencione apo donacione të ndryshme).

Qëllimi/et specifik të projektit

Objektivi i përgjithshëm: Shtimi i të ardhurave për familjet fermere në Dibër nëpërmjet një bujqësie të zhvilluar dhe të mbështetur në sektorin e pemëtarisë.

Objektivi specifik: Shtimi i sipërfaqes së mbjellë me pemëtari me rreth 25% më shumë brenda vitit 2019, duke krijuar infrastrukturën e duhur mbështetëse me fidanë cilësorë, të kontrolluar dhe të certifikuar.

Rezultatet e pritshme dhe treguesit

Rezultati i Pritshëm 1: Zona e Dibrës ka strategjinë sektoriale të zhvillimit të bujqësisë, në të cilën janë përcaktuar qartë orientimet dhe prioritetet e zhvillimit, si dhe ka përcaktuar rajonalizimin e tokës bujqësore.

Rezultati i pritshëm 2: Femerët dhe specialistët dibranë të frutikuturës kanë marrë njohuri dhe kanë krijuar aftësi profesionale inovative për varietetet dhe teknologjitë e reja të kultivimit të pemëtarisë.

Rezultati i pritshëm 3: Minimumi 4 fidanishte për mollën, kumbullën, qershinë dhe arrorët janë ngritur në Dibër nga specialistët dibranë, sipas standardeve të vendeve të përparuara evropiane.

Rezultati i pritshëm 4: 500 ha pemëtores të reja janë krijuar me mollë, kumbulla, qershi dhe arrorë në zonën e Dibrës.

Aktivitetet e projektit

- 1 Krijimi i grupit të punës me specialistë të Bujqësisë.
- 2 Diskutimi me grupet e interesit
- 3 Aprovimi nga Bashkia dhe futja në planin e veprimit.
- 4 Promovimi dhe zbatimi
Zhvillimi i kapaciteteve
- 5 Cikël trajnimesh praktike për fermerët dhe specialistët e rinj.
- 6 Vizitë studimore në Itali, ose Francë për specialistët e fidanishtes.
- 7 Instruktimi për specialistët e fidanishteve nga specialistët të huaj.
Ngritja e 4 fidanishteve me mollë, kumbulla, qershi dhe arrorë.
- 8 Kontraktimi i 4 specialistëve për ngritjen e fidanishteve sipas varieteteve.
- 9 Kontrolli i cilësisë së procesit të punës hap pas hapi.
- 10 Çertifikimi i fidanëve
Krijimi plantacioneve frutore
- 11 Përcaktimi i rajoneve për llojin e plantacioneve
- 12 Furnizimi i fermerëve me fidanë
- 13 Krijimi i plantacioneve me mollë, qershi, kumbull dhe arrorë
- 14 Shpërndarja e eksperiencës

Maturimi i projektit

Janë disa projekte dhe eksperiencia nga organizata të ndryshme që kanë në fokus bujqësinë në Dibër, si ADAD, që është mbështetur nga FERD (Shoqatë Franceze) në këtë drejtim dhe Ministria e Bujqësisë, e cila po finalizon hartën e rajonalizimit të tokës bujqësore në Shqipëri. Projektet e deritanishme kanë qenë më shumë në dhënien e asistencës teknike për fermerët dhe janë krijuar disa modele suksesi në zonë në të gjitha varietetet e pemëtarisë. Projekti i hartuar mbështetet tek kjo eksperiencë e krijuar dhe kërkon ta shtojë në një dimension më të gjerë dhe më të qëndrueshëm, duke filluar me vlerën e parë të zinxhirit që janë fidanishtet dhe plantacionet. Këto janë baza për shtimin e sasisë së prodhimit dhe cilësisë.

Burimet e financimit dhe partnerët në zbatim

Aktor për zbatimin e këtij projekti është Bashkia Dibër, që është dhe aktori përfitues dhe garantues. Për zbatimin e projektit mund të përzgjedhë si partnere edhe organizata jofitimprurëse, që kanë në fokus zhvillimin rural dhe agrar, si dhe Drejtorinë e Bujqësisë në Dibër. Financimet mund të gjenden tek donatorë të ndryshëm, ndërkohë që Bashkia mund të jetë bashkëfinancuese dhe garantuese e projektit.

Kostot e projektit

Kostoja totale e projektit: 350,000 Euro.
Kostoja e ngritjes së fidanishteve 200,000 Euro. (4 fidanishte me nga 50,000 Euro)
Kostoja e aktiviteve të tjera 150,000 Euro.